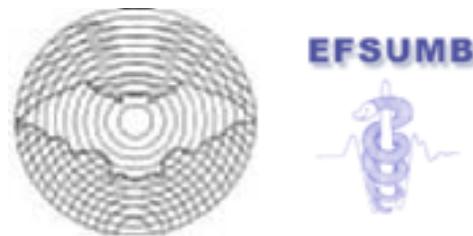

DANSK ULTRALYD DIAGNOSTISK SELSKAB

- MEDLEMSBLAD MARTS 2010

INDHOLD:

- DUDS BESTYRELSE PR. 01-04-2009 / [Side 2](#)
- DUDS ÅRSMØDE, GENERALFORSAMLING MM. / [Side 3-6](#)
- DIVERSE INFORMATIONER / [Side 6](#)
- EN GOD ARBEJDSPLADS – ÅRHUS / [Side 8-12](#)
- EUROSON / [Side 13-18](#)
- KURSUSANNONCER / [Side 19, 20 og 25](#)
- REFERAT FRA DUDS EFTERÅRSMØDE / [Side 21-24](#)

**DUDS ÅRSMØDE OG
GENERALFORSAMLING
DEN 27. APRIL 2010**

AUDITORIUM 1, ÅRHUS SYGEHUS,
THG

BESTYRELSESMEDLEMMER PR. 01-04-2009

Udgiver:
Dansk Ultralyddiagnostisk
Selskab udgiver bladet 2 gange
årligt i samarbejde med private
sponsorer

Redaktør:
Læge, PhD Mette Marklund
redaktor@www.duds.dk

Webmaster:
Læge Kristoffer Lindskov Hansen
Webmaster@www.duds.dk

Trykkeri:
Prinfo Hedehusene

Oplag:
600 eksemplarer

Medlemskab:
Dansk Ultralyddiagnostisk
Selskab er medlem af European
Federation of Societies in
Ultrasound in Medicine and
Biology, ESUMB, som har ca.
19000 medlemmer

Meddelelser, som ønskes optaget
i bladet skal sendes i elektronisk
form til
redaktor@www.duds.dk

Links:
www.duds.dk
www.efsumb.org

Deadline for efterårsudgaven:
1. september

FORMAND

Ovl. Lars Bolvig
Rtg. Afd., Århus Amssygehus
formand@www.duds.dk

NÆSTKOMMENDE FORMAND & KASSERER

Ovl. PhD Torben Lorentzen
Kir. Gas. afd. D, Herlev Hospital
kasserer@www.duds.dk

AFGAET FORMAND

Ovl. PhD Christian Nolsøe
ex-formand@www.duds.dk

SEKRETÆR

Ovl. Dr.med., PhD Erik Sloth
Anæstesiologisk Afd. Skejby Hospital
sekretaer@www.duds.dk

BESTYRELSESMEDLEM

Radiograf Karl Erik Stovgaard
Rtg. Afd., Vejle Sygehus
bestyrelsesmedlem1@www.duds.dk

BESTYRELSESMEDLEM

Charlotte Strandberg
Rtg. Afd., Gentofte Hospital
Bestyrelsesmedlem2@www.duds.dk

SUPPLEMENT

Ovl. Kikke Hagen
Gas. Kir. Afd., Bispebjerg Hospital
supplement@www.duds.dk

Fotografen er på
vej...

DUDS ÅRSMØDE DEN 27.APRIL 2010

AUDITORIUM 1, ÅRHUS
SYGEHUS, THG

PROGRAM:

- 12.00 – 13.00 Frokost
- 13.00 – 13.05 Velkomst v/ Lars Bolvig
- 13.05 – 13.35 Inflammatoriske tarmsygdomme v/ Charlotte Strandberg
- Diskussion
- 13.45 – 14.00 Elastografi af sener v/ Ulrich Fredberg
- 14.00 – 14.20 Lungeultralyd af den akutte patient v/ Lars Knudsen
- 14.20 – 14.40 UL – vejledt nerveblokade v/ Thomas Bendtsen
- 14.40 – 15.00 UL- uddannelse af anæstesiologer v/ Lars Knudsen, Thomas Bendtsen og Erik Sloth
- 15.00 – 15.30 Kaffepause
- 15.30 – 16.30 Ultralydselskabets årlige generalforsamling. Alle medlemmer er inviterede og opfordres til at deltage.

Program for generalforsamlingen: se næste side.

DUDS GENERALFORSAMLING DEN 27.APRIL 2010

AUDITORIUM 1, ÅRHUS SYGEHUS, THG

DAGSORDEN

1. Valg af dirigent
2. Forelæggelse af formandens beretning (lægges på hjemmesiden), Lars Bolvig
3. Forelæggelse af det reviderede regnskab, Torben Lorentzen
4. Kontingentfastsættelse. Bestyrelsen foreslår kontingentet uændret
5. Valg til bestyrelsen

1/ Lars Bolvig går af som formand og fortsætter 1.juni.2010 som afgående formand. Torben Lorentzen tiltræder 1. juni 2010 som ny formand i henhold til vedtægterne

2/ Christian Nolsøe går af som afgående formand og kan ikke genvælges

3/ Michel Court Payen foreslås af bestyrelsen valgt som ny kommende formand

4/ Charlotte Strandberg er på valg efter 2 år. Charlotte er villig til genvalg

6. Ændring i DUDS-lovene (anden behandling/fremstilling), se www.duds.dk for nærmere detaljer (Referat fra DUDS Generalforsamling afholdt 16.04.2009)

7. EFSUMB, Christian Nolsøe

8. WFUMB, Søren Hancke

9. Danske Sonografer, Kalle

10. Eventuelt

OPFORDRING TIL GRUPPEN AF SONOGRAFER – FORUD FOR DUDS ÅRSMØDE OG GENERALFORSAMLING!

Det har været et meget stille år hvad angår sammenkomst og faglig meningsudveksling indenfor sonograf-gruppen – det skal der ændres på i indeværende år!

Vi er som gruppe meget lidt synlige og betegnelsen "sonograf" er ikke en dansk beskyttet titel med tilknyttet autorisation - det burde det være og det skal der arbejdes hen imod.

Jeg vil derfor anmode samtlige medlemmer af DUDS med status som "sonograf" til - via min mailadresse stovgaard@privat.dk - at give jer til kende med det formål, at der skabes et overblik over vores antal og geografier. – Og meget gerne inden DUDS's generalforsamling den 27.april 2010.

Der foregår på flere fronter nye tiltag, på et uddannelsesforløb for radiografstuderende, hvor ultralydkundskaberne opprioriteres (9. og 10. semester).

Jeg stiler mod at komme med en invitation efter generalforsamlingen med det formål at vi samles og debatterer vores forskelligheder forudgået af et fagligt program. Jeg håber naturligvis, at der kan opnås en rimelig sponsorstøtte fra et eller flere af de store firmaer.

DUDS REGNSKAB 2009

Indtægter		
Kontingent		206.450
Kurser og kongresser		30.300
Sponsorater		42.000
Indtægter i alt		278.750
Udgifter		
Bestyrelsesmøder		8.952
DUDS møder		612
EFSUMB medlemsgebyr	558 medlemmer á 8 eur	33.315
UMB abonnement, Thieme	549 medlemmer	131.006
DUDS medlemsblad		44.192
Hjemmeside og internet		1.233
Legater		5.000
Sekretær		894
Udgifter i alt		225.204
Resultat		53.546
Formueforhold		
Formue pr 31.12.2008		
Ikke-realisi. kursgevinst akt inv		768081
Årets resultat		44173
Udbytte af inv forening		53546
Renter bankkonto		0
Formueændring		13044
		110763
Formue pr 31.12.2009		
Bankkonto pr 31.12.2009		878844
Værdipapirdepot pr 31.12.09		764604
		114240
Inv forening Nordic Alpha		
1200 stk købt 10/9-2007		221141
Værdi ultimo 2007		197364
Værdi ultimo 2008		70067
Værdi ultimo 2009		114240

HAR DU E-MAIL ADRESSE, SOM ER REGISTRERET HOS LÆGEFORENINGEN!?

DUDS vil i fremtiden gerne kunne benytte sig af muligheden af elektronisk kommunikation med medlemmerne i form af e-mail via lægeforeningens medlemsregistrering.

Vi vil derfor opfordre dig til at kontrollere at du har en fungerende e-mail-adresse registreret hos lægeforeningen:

- Hvis du har en fungerende dadlnet.dk adresse er alt formentlig ok
- På www.læger.dk kan du
  - logge ind på "Mit Læger.dk" og kontrollere/ændre din e-mail adresse
  - benytte linket "Mailløsninger fra Lægeforeningen" med svar på spørgsmål
- Du kan angive den ønskede e-mail adresse til Dragan Ostojic, lægeforeningens registreringsdatabase, tlf 35448374, do@dadl.dk

EUROSON 2010, 22-25 AUGUST I KØBENHAVN

Vi forventer at (næsten) alle DUDS medlemmer deltager i denne kongres, som DUDS har ansvaret for i år. Alle områder indenfor ultralyd vil blive dækket. Kongressen er placeret i de bedste lokaliteter ved den københavnske havnefront, nemlig Arkitektskolen tæt på Operaen. Se nærmere i vedlagte announcement samt kongressens hjemmeside www.euroson2010.org

Som en integreret del af kongressen arrangeres nogle 1-dags-symposier(workshops), nemlig:

- **Gynækologi & Obstetriks Ultralyd**
- **Mamma Ultralyd**
- **Kirurgisk & Interventionel Ultralyd**
- **Muskuloskelettal Ultralyd**
- **Anæstesi / akut Ultralyd**

- som vi forventer stor tilslutning til. Du kan herunder se detaljer om disse symposier. Vedrørende pris og tilmelding henvises til hjemmesiden www.euroson2010.org

M
T
E
M
A

EN
GOD
ARBEJDSPLADS ?

Radiologisk Afdeling Århus Sygehus

Dansk Ultralyddiagnostisk Selskab / side 4

Århus Sygehus er delt mellem amtssygehuset og kommunehospitalet, der ligger på hhv. Tage Hansens Gade og Nørrebrogade. Der er fælles afdelingsledelse og i øvrigt også ultralydsafsnit begge steder.

På Tage Hansens Gade holder hæmatologien til sammen med Gastrokirurgien og den interne medicin. Af radiologi finder man mammografi, MDCT og ultralyd.

På Nørrebrogade finder man øvre abdominalkirurgi, gastromedicin med lands-landsdelsfunktion for udredning og behandling af en række lidelser. Endvidere huser de ortopædkirurgi, lungemedicin og onkologi.

Radiologisk afdeling råder over 5 CT-skannere og foretager ca. 17.000 CT skanninger årligt. Hertil kommer 3 MR-skannere. På ul-sektionen NBG er der 5 stationære ultralydsapparater (3 Accuson, 1 ATL og 1 Toshiba) samt 2 mobile (Hitachi- og Toshiba skannere). På UI-sektionen THG er der 3 stationære apparater (2 Hitachi og 1 Acuson) samt en mobil ultralydskanner.

Lars Peter Larsen er overlæge på Radiologisk Afdeling. Han fortæller om sin arbejdsplads:

Der er mange muligheder for faglig udvikling her. Også inden for ultralyd. Her er CEUS ikke forbeholdt de øldre, erfarne kolleger. Ønsker man at prøve kræfter med TIPS, RF-behandling og tumoroptagelser, er Århus Radiologiske Afdeling et godt sted at søge hen. Supervision af yngre kolleger er et centralt punkt i afdelingens arbejde. Kursisterne er i trygge hænder.

Vores radiologi er organopdelt således at forstå, at man arbejder inden for et organsystem frem for med den samme modalitet hele tiden. Det giver en bred radiologisk basis, hvor man frem for at være mester inden for en bestemt modalitet, bedre kan vælge og håndtere den rigtige undersøgelse til den kliniske problemstilling.

Vi forsøger også at være kreative og gør, hvad vi kan for at nytænke undersøgelerne og tilpasse dem til de enkelte diagnostiske spørgsmål. Tværfagligt samarbejde har en vigtig prioritet hos os.

Er der noget I synes I mangler her på afdelingen?

Ja, forskning kunne vi godt tænke os mere af. Specielt kunne det være udfordrende med flere Ph.d-forløb, men vi synes at vi mangler et professorat som tovholder for forskeruddannelsen. Det er noget, der står højt på ønskelisten.

Socialt er det også et godt sted at være, tror jeg, siger han og smiler. Vi har både sommerfest og julefest. Vi har sågar været på casino.

Hajrija Cviko og Olga Svane

Efter samtalens går jeg en tur rundt på afdelingen. Nede i ultralydsektionen møder jeg Olga Svane og Hajrija Cviko (billedet). Begge er 1.ste reservelæger og har erfaring fra flere andre steder.

Olga fortæller om afdelingen:

Her er en høj grad af faglighed. Der er altid nogen, der kan give dig et kvalificeret svar på dine spørgsmål, og der er en god stemning. Jeg har oplevet andre steder, hvor bagvagterne var sure, men det er ikke tilfældet her. Man føler sig aldrig alene og de udfordringer man får er rimelige. Noget af det, der er med til at gøre arbejdet spændende er, at vi har meget dygtige klinikere her på sygehuset. Mange af dem er ikke helt unge i faget længere og det betyder at rigtigt mange ting er afklaret før patienterne kommer til røntgen.

Hajrija Cviko supplerer:

Det betyder også at man får nogle specielle patienter at se. Det kræver selvfølgelig at supervisionen er i orden, når det ikke er de helt almindelige ting man står med, men det synes jeg også den er. Noget af det, jeg har bemærket mest ved at arbejde her er, at jeg også har overskud, når jeg kommer hjem.

En yngre mand kommer og sætter sig. Det er Thomas. Han har været på begge afdelinger af det Århusianske sygehus. Han mener en af de rigtig gode ting er den åbenhed for forskning, der hersker i afdelingen:

Flere af de ældre læger opfordrer og stimulerer til forskningsaktivitet, og også inden for CEUS-feltet er forskning en mulighed. RF-behandlinger, stentninger og andre mere besværlige interventionelle tiltag er stadig overlægearbejde. Det er fint nok. Afdelingen her har "omvendt vagtbyrde". Dvs. at introlæger og læger i første del af kursusuddannelsen ikke går i vagt. Det er først når man bliver 1.ste reservelæge man skal deltage i vagten.

Olga Svane afslutter vores samtale:

Jeg ved godt, hvor jeg ikke vil være, men jeg vil gerne være her!

Efter yderligere en lille gåtur på den store – og lidt uoverskuelige afdeling – finder jeg frem til Morten Ditlev, som er afdelingsradiograf. Han fortæller:

Vi sætter forskning højt. Særligt fordi vi ser så mange specielle og anderledes ting. Vores radiografer er ansat for hver modalitet. Vi har en turnusordning, der betyder, at de med jævne mellemrum rykker rundt mellem modaliteterne. Det gør, at man hele tiden lærer noget nyt og ikke brænder fast i de samme undersøgeler år efter

år. Hygiejne og sikkerhed er også vigtige fokusområder her. Vi har f.x. 2 kvalitetskoordinatører – én radiograf og én ekstern konsulent – samt et kvalitetsråd, der dækker hele afdelingen. De er blandt andet med til at sikre det vigtige samarbejde med de kliniske afdelinger og tager sig f.x. af dårlige henvisninger. Dem får vi desværre fortsat en del af. Også sådan en ting som elektroniske procedurebøger er de involveret i udarbejdelsen af.

Om indflydelse beretter han:

Om man synes man har en tilfredsstillende indflydelse på eget arbejde, afhænger nok af, hvem du spørger, men jeg tror det er en generel opfattelse, at man bliver hørt og ens meninger taget til efterretning. For de specialeansvarlige er der endvidere en høj grad af fleksibilitet i forhold til kurser og lignende. Der er mange puljer at søge. Både uddannelsen til klinisk vejleder og kvalitetsansvarlig kræver særskilte diplomer efter relevant uddannelse.

Det mest belastende her for tiden er, at der er vakancer inden for alle faggrupper. På lægesiden er det jo ikke til at forstå – særligt da vi ikke laver Colon ad Modum Welin længere...siger han med et bredt smil. Måske skyldes de ubesatte stillinger at det er dyrt at bo heromkring. Hvis en almindelig familie skal have et nogenlunde rimeligt hus, skal de et stykke uden for Århus, og så skal de køre i bil til arbejde. Det skræmmer helt sikkert nogen væk.

Ellen Thorslund, som er radiograf, kommer til. Hun bekræfter både forekomsten af de mange spændende undersøgelser og at hun har meget indflydelse på sit arbejde:

Der er dog en del selvstudie, indvender hun. Det ske ofte, at man ikke kan lade arbejdet ligge, når man kommer hjem, siger hun med en smule selvbebrejdelse. Folk bakker op her. Der er stor faglig bredde i arbejdet og en høj grad af opgaveglidning.

Overlæge Henrik Torp Madsen kommer ud fra et af undersøgelsesrummene. Han arbejder en stor del af tiden med interventionelle procedurer. Han siger:

Det er vigtigt for mig, at de yngre kolleger får lov til at opleve den kreativitet, faget indeholder. De kan så at sige "få legen tilbage".

Vi har mange dedikerede onkologiske undersøgelser. Nogle patienter får både CEUS, funktionel optagelse med MR og derefter biopsi, hvis nødvendigt. Som kontrolmodalitet anvender vi CT.

Han fortæller også lidt om den organopdelte struktur og tilføjer, at der selvfølgelig er nogen, der ikke skifter rundt mellem modaliteterne:

Det er rigtig vigtigt, at der som minimum er én, der er ekspert inden for hver metode. RF-behandling af lungetumorer er også et felt Århusianerne har kastet sig over. Vi har fortaget et projekt med en række RF-behandlinger og data er – i skrivende stund – ved at blive gjort op. Stenting ved v. cava syndrom og kemoembolisering er andre af de mere specielle procedurer, der sysles med i de dunkle rum.

Lars Peter Larsen og Henrik Torp Madsen.

Henrik Torp Madsen får det sidste ord, inden jeg sætter kurs mod København:

Det kan være svært at få tid til det hele indimellem, men vi prøver. Også supervisionen, som er så ekstremt vigtig. Vi overlægger har mange undervisningsfunktioner, og vi forsøger at få det hele til at lykkes. Jeg tror det her er en rigtig god arbejdsplass – både for øldre og yngre kolleger.

22 – 25 August 2010

Copenhagen

ONE-DAY SYMPOSIUM GYNAECOLOGY & OBSTETRICS ULTRASOUND 22 AUGUST, 2010

Lectures and topics (preliminary):

Pelvic scans in a gynaecologic clinic (*T Uppal, Australia*)

Gynaecological Bleeding (*A Trivedi, Australia*)

HIFU for treatment of uterine myomas (*G De Candio, Italy*)

Limitations of obstetric ultrasound (*A Trivedi, Australia*)

Predictors of early pregnancy failure (*A Trivedi, Australia*)

Evaluation of the fetal face using 3D/4D US (*E Merz, Germany*)

Post term pregnancy management (*T Uppal, Australia*)

VENUE: The Congress and Symposia will take place at the School of Architecture of the Royal Academy of Fine Arts situated at the waterfront of Copenhagen (Holmen, near the Opera)

REGISTRATION: See our website: www.euroson2010.org

FEE: The symposia are freely available to all congress participants at no added cost, but participation must be ticked on the registration form. One-day admission cards can be purchased: 200 Eur (before June 01), 225 Eur (between June 01 and July 22), and 250 Eur (after July 22). This fee includes lunch and coffee, but not admission to social events.

EUROSON 2010

22 – 25 August 2010

Copenhagen

ONE-DAY SYMPOSIUM BREAST ULTRASOUND • 23 August, 2010

1.Session, Chair: Shirine Khattar Rygaard, Thomas Stavros

8:00-8:10	WELCOME
8:10-8:35	Breast Anatomy: the basis for understanding sonography <i>Thomas Stavros, USA</i>
8:35-9:00	Digital Mammography: a quick guide <i>Friedemann Baum, Germany</i>
9:00-9:25	BIRADS Update: correlation of mammography and ultrasound findings <i>Christian Weismann, Austria</i>
9:25-9:45	Contrast Enhanced Digital Mammography: optimizing Digital Mammography <i>Clarisse Dromain, France</i>
9:45-10:15	COFFEE

2.Session, Chair: Ilse Vejborg, Christian Weismann

10:15-11:10	Elastography of the Breast: technique and practical applications, BIRADS correlation <i>Giorgio Rizzato, Italy</i>
11:10-11:30	Shear Wave Elastography of the Breast <i>Mathias Fink, France</i>
11:30-11:55	Practical MRI-Mammography <i>Friedemann Baum, Germany</i>
11:55-12:20	MRI-US Fusion <i>Giorgio Rizzato, Italy</i>
12:20-13:30	LUNCH and DIAGNOSTIC WORKSHOP incl Basic US of the Breast and Elastography

3.Session, Chair: Giorgio Rizzato, Friedemann Baum

13:30-13:55	Sonography of Regional Lymph Nodes in patients with suspicious breast nodules <i>Thomas Stavros, USA</i>
13:55-14:20	3D-Ultrasound Guided Breast Biopsy: experience with different needles and results <i>Christian Weismann, Austria</i>
14:20-14:45	Ultrasound and Mammography Guided Vacuum Needle Biopsies: a closer look <i>Robin Wilson, United Kingdom</i>
14:45-15:00	COFFEE

4.Session, Chair: Niels Kroman, Henrik Flyger

15:00 -15:45	Ultrasound Guided Interventions of the Breast: a surgeon's approach, <i>Pat Whitworth, USA</i> - Ultrasound guided cryoablation of breast masses - Low-risk palpable breast masses removed using a vacuum assisted device under US guidance - Sonography and clip placement to correlate SLN with the initial positive lymph node
15:45-16:05	Ultrasound of Breast Implants <i>Thomas Stavros, USA</i>
16:05-17:25	INTERVENTIONAL WORKSHOP: 3D-US-Guided Biopsies, US-Guided Biopsies using different needles and techniques

VENUE: The Congress and Symposia will take place at the School of Architecture of the Royal Academy of Fine Arts situated at the waterfront of Copenhagen (Holmen, near the Opera)

REGISTRATION: See our website: www.euroson2010.org

FEE: The symposia are freely available to all congress participants at no added cost, but participation must be ticked on the registration form. One-day admission cards can be purchased: 200 Eur (before June 01), 225 Eur (between June 01 and July 22), and 250 Eur (after July 22). This fee includes lunch and coffee, but not admission to social events.

CROSSING EXPERTISE

The only partner you need within Interventional Ultrasound

– From one expert to another –

Visit our booth at **EUROSON 2010** in Copenhagen.

**Microwave Ablation – Vacuum Assisted Breast Biopsy – Soft Tissue Biopsy Needles
Drainage Catheters & Accessories – Needle Guides & Transducer Covers**

Mermaid Medical A/S
Frydensbergvej 25
DK-3660 Stenløse
www.mermaidmedical.com

Denmark
P +45 47 10 85 70
F +45 47 10 85 71
customer@mermaidmedical.com

Sweden
P +46 31 755 41 28
F +46 31 755 45 99
customer@mermaidmedical.com

Norway
P +47 21 53 88 94
F +47 21 53 88 95
customer@mermaidmedical.com

Finland
P +358 923 11 32 38
F +358 923 11 32 39
customer@mermaidmedical.com

www.mermaidmedical.com

22 – 25 August 2010

Copenhagen

ONE-DAY SYMPOSIUM SURGICAL & INTERVENTIONAL ULTRASOUND 23 AUGUST, 2010

Lectures and topics (preliminary):

Endoscopic and laparoscopic US, Chair: MB Mortensen, M Hünerbein

Endoscopic US prior to surgery: indications in benign and malignant GI diseases (including cases) (*M Hünerbein, Germany*)

Laparoscopic and intraoperative US for the diagnosis, staging and treatment of upper GI cancer (including cases) (*T Pless, Denmark*)

EBUS and EU's in the pretherapeutic evaluation of primary lung cancer (including cases) (*P Vilmann, Denmark*)

The use of 3D US based navigation in tumour resection (*M Hünerbein, Germany*)

Interventional US, Chair: T Lorentzen

Principles and techniques of US-guided intervention 2010 update (*T Lorentzen, Denmark*)

Review of contemporary interventional ablation methods (*B Skjoldby, Denmark*)

Tissue ablation 1, Chair: T Lorentzen

Radiofrequency ablation of neuroendocrine liver metastases; assessment after almost 1000 ablations Indication, results, pitfalls and complications (*A Nilsson, Sweden*)

CEUS imaging for RFA (*E Leen, UK*)

Clinical application of virtual navigator and GPS in liver tumour ablation (*X Xie, China*)

Future US-guided interventional therapies. The nano knife and light activated therapy (*R. Lencioni, Italy*)

Tissue ablation 2, approaches and controversies, Chair: B Skjoldby

The multidisciplinary approach I. The role of US-guided ablation in treatment of patients with advanced metastatic disease. (*R. Lencioni, Italy*)

The multidisciplinary approach II. Interventional treatment options for patients with liver and lung metastasis. (*T. Vogl, Germany*)

Justification of new cancer treatments by casuistic success or waiting for evidence? The patients viewpoint.

Panel discussion (Tissue ablation session 1 and 2)

Trans Rectal and Trans Anal Ultrasound

VENUE: The Congress and Symposia will take place at the School of Architecture of the Royal Academy of Fine Arts situated at the waterfront of Copenhagen (Holmen, near the Opera)

REGISTRATION: See our website: www.euroson2010.org

FEE: The symposia are freely available to all congress participants at no added cost, but participation must be ticked on the registration form. One-day admission cards can be purchased: 200 Eur (before June 01), 225 Eur (between June 01 and July 22), and 250 Eur (after July 22). This fee includes lunch and coffee, but not admission to social events.

22 – 25 August 2010

Copenhagen

ONE-DAY SYMPOSIUM MUSCULOSKELETAL ULTRASOUND 24 AUGUST, 2010

Lectures and topics:

US of the Foot and Ankle, Chair: E McNally, M Court-Payen

Posterior Ankle, Plantar Foot: Normal Anatomy (*E McNally, UK*) with Live US Demonstration (*M Court-Payen, Denmark*)

Posterior Ankle, Plantar Foot: Pathological Findings (*M Court-Payen, Denmark*)

Medial Ankle: Normal Anatomy (*M Court-Payen, Denmark*) with Live US Demonstration (*E McNally, K*)

Medial Ankle: Pathological Findings (*E McNally, UK*)

Anterior Ankle, Forefoot: Normal Anatomy (*M Court-Payen, Denmark*) with Live US Demonstration (*E McNally, UK*)

Anterior Ankle, Forefoot: Pathological Findings (*E McNally, UK*)

Lateral Ankle: Normal Anatomy (*E McNally, U*) with Live US Demonstration (*M Court-Payen, Denmark*)

Lateral Ankle: Pathological Findings (*M Court-Payen, Denmark*)

US of the Nerves of the Lower Limb, Chair: S Bianchi and R de Gautard

Thigh, Knee: Normal Anatomy (*S Bianchi, Switzerland*) with Live US Demonstration (*R de Gautard, Switzerland*)

Thigh, Knee: Pathological Findings (*R de Gautard, Switzerland*)

Calf, Ankle and Foot: Normal Anatomy (*R de Gautard, Switzerland*) with Live US Demonstration (*S Bianchi, Switzerland*)

Calf, Ankle and Foot: Pathological Findings (*S Bianchi, Switzerland*)

VENUE: The Congress and Symposia will take place at the School of Architecture of the Royal Academy of Fine Arts situated at the waterfront of Copenhagen (Holmen, near the Opera)

REGISTRATION: See our website: www.euroson2010.org

FEE: The symposia are freely available to all congress participants at no added cost, but participation must be ticked on the registration form. One-day admission cards can be purchased: 200 Eur (before June 01), 225 Eur (between June 01 and July 22), and 250 Eur (after July 22). This fee includes lunch and coffee, but not admission to social events.

22 – 25 August 2010

Copenhagen

ONE-DAY SYMPOSIUM

EMERGENCY MEDICINE & ANAESTHESIA ULTRASOUND (ABCD – FATE/FAST, AIRWAY & NERVES) · 25 AUGUST, 2010

Lectures and topics:

Ultrasound-guided Management of Airway and Respiration

Everybody should use ultrasound in the management of airway and respiration (*L Knudsen, Denmark*)

Airway problem-solving with ultrasound (*M Seltz Kristensen, Denmark*)

Breathing (respiration and ventilation) problem-solving with ultrasound (*L Knudsen, Denmark*)

Live demonstration (Focus on: Upper airway, pneumothorax, pulmonary oedema vs COPD)

Hands-on (Meet the speakers and practice on volunteers)

Ultrasound-guided Management of Hemodynamics

Everybody should use ultrasound for hemodynamic optimization (*E Sloth, Denmark*)

Circulatory problem-solving with ultrasound, the FATE-protocol (*E Sloth, Denmark*)

Looking for free fluid with ultrasound in circulatory problem-solving, FAST (*J Connolly, UK*)

Live demonstration (Focus on: circulatory problem-solving with FATE and FAST)

Hands-on (Meet the speakers and practice on volunteers)

Ultrasound for Regional Anaesthesia

Upper extremity peripheral nerve blocks (*Z Koscielniak-Nielsen, Denmark*)

Lower extremity peripheral nerve blocks (*T Fichtner Bendtsen, Denmark*)

Trunk blocks (*J Boerglum, Denmark*)

Live demonstration

Hands-on (Meet the speakers and practice on volunteers)

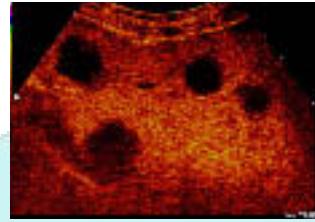
VENUE: The Congress and Symposia will take place at the School of Architecture of the Royal Academy of Fine Arts situated at the waterfront of Copenhagen (Holmen, near the Opera)

REGISTRATION: See our website: www.euroson2010.org

FEE: The symposia are freely available to all congress participants at no added cost, but participation must be ticked on the registration form. One-day admission cards can be purchased: 200 Eur (before June 01), 225 Eur (between June 01 and July 22), and 250 Eur (after July 22). This fee includes lunch and coffee, but not admission to social events.

"KOM GODT I GANG" KURSUS KONTRASTULTRALYD

KURSET ER GODKENDT AF DUDS OG GIVER 6 CME POINT

Tid: Onsdag, den 22. september 2010

Sted: Århus Sygehus, Radiologisk Afd., Nørrebrogade 44, Århus

Målgruppe: Radiologer som netop er startet eller ønsker at opstarte med kontrastultralydsundersøgelser (CEUS). Der kræves ingen forhåndsviden inden for CEUS.

Formål: Kurset er tilegnet billeddiagnostiker, som påtænker opstart med CEUS, eller som ønsker at få forbedret viden om basale principper indenfor CEUS. Specifik uddannelse i brug af CEUS på netop det ultralydsapparat, som pågældende kursist skal arbejde med hjemme i sin egen afdeling. Deltagende kursister bedes derfor ved tilmelding oplyse fabrikatet på pågældende ultralydsapparat. Et ultralydsapparat af pågældende fabrikat vil så være tilgængeligt og vil blive undervist i på kursuset.

Indhold:

1. Teori-del:

- Gennemgang af grundlæggende principper for CEUS
- Detektering af levermetastaser
- Karakterisering af fokale leverlæsioner
- Anvendelse af CEUS til ekstrahepatisk diagnostik

2. Praksis-del:

- "Hands on": hver kursist, under supervision, udfører selv CEUS
- Real time løsning af kliniske problemstillinger med CEUS

3. Praktikophold:

- Ca. 8 uger efter kurset deltager 2 kursister pr. gang én dag i afdelingens daglige brug af CEUS, hvor der vil være mulighed for opfølgning på problemstillinger og "hands on"

Kursusledelse & undervisere:

Overlæge Henrik Torp Madsen, Radiologisk Afd., Århus Sygehus
Overlæge Lars Peter S. Larsen, Radiologisk Afd., Århus Sygehus

Pris:

Kr. 2.500,00.

Prisen dækker kursusdeltagelse samt kaffe og fortæring under mødet.

Tilmelding:

Skriftligt pr. e-mail: britbund@rm.dk

Program og undervisningsmateriale kan rekvireres ved kursussekretæren.

Tilmeldingsfrist:

23.08.10.

Bemærk:

Kun plads til 6 kursister per gang.

BASAL ULTRALYDSKANNING - 46. KURSUS

DUDS velkendte basiskursus, som de fleste radiologer og andre klinikere, der anvender ultralyd, gennemgår.

Arrangør: Dansk Ultralyddiagnostisk Selskab (DUDS).

Tid: Mandag den 31.05.2010 til Onsdag den 02.06.2010 (3 dage).

Sted: Herlev Hospital, Store mødesal (ved forhallen).

Pris: 3.800 kr, som inkluderer kursusbog (www.ultrapocketbooks.com) samt frokost alle 3 dage.

Tilmelding: via www.duds.dk (kommende kurser) eller pr e-mail til kursussekretær Pia Brand: basiskursus@duds.dk .

Kursussekretær: Pia Brand, Gyn/Obs afd. G/A64b8 Ultralyd, Herlev Hospital, 2730 Herlev. tlf.: 44884697.

Kursusledelse: Overlægerne Bjørn Skjoldbye, Torben Lorentzen og Michael Bachmann Nielsen.

Målgruppe: Læger og sygeplejersker/radiografer, som ønsker kendskab til elementære ultralydfunktioner både teoretisk og praktisk.

Indhold: Ultralydfysik, anvendelse af en ultralydskanner, valg af transducer, Doppler og kontrast, introduktion til ultralydskanning i følgende områder: Abdomen (gastro, uro, retroperitoneum), vaskulær (vener, arterier), mamma, gyn/obs, skrotum, intervention (biopsi, drænage og ablation), kirurgisk (TRUS), ansamlinger/traumer (FAST), anæstesiologisk/thorax (FATE), muskuloskelettal, hals. Plus 2 x 3 timers praktiske øvelser.

Kursusform: Foredrag og praktiske øvelser (hands-on på skannemodeller) med mulighed for at afprøve forskellige ultralydskannere.

CME: Kurset tildeles 18 CME-point og svarer til EFSUMB's level 1 kursus

Program: Et detaljeret undervisningsprogram med foredragstitler samt undervisere kan ses på www.duds.dk (kommende kurser).

REFERAT FRA DUDS ÅRSMØDE 2009:

1. OG 2. OKTOBER 2009 PÅ ARBEJDERMUSEET I KØBENHAVN.

Lenin er sat i skammekrogen i gården på Arbejdermuseet.

Billedet er taget gennem herretoilettes vindue, så godt er han gemt væk ☺.

Fra Hospitalsenheden Vest deltog:
Overlægerne Michael Trier Aagaard (referent) og Jens Mensing.

Torsdag den 1. oktober 2009:

Introduktion til Arbejdermuseet.

Stedets tilblivelse blev glimrende gennemgået af en lokal museumsinspektør. Kort fortalt, forbød politiet, at restauranterne i København husede arbejdernes møder. Arbejderne samlede derfor selv ind til en restaurant, hvori de kunne holde deres møder, og via en stråmand blev det sted bygget, der i dag kendes som arbejdermuseet.

Således godt historisk rustet begyndte den lægefaglige del:

1/ Steen Karstrup (SK) / Roskilde: Kontraststof som en integreret del af en UL- funktion.

UL kontrast til US af leverprocesser.

Benigne: FNH, hæmangiomer, focal fatty sparing, adenomer, regenerationsknuder og harmatomer.

Maligne: Kan skelnes fra benigne processer med >95 % sikkerhed. De hyppigste maligne leverprocesser er metastaser. Hertil kommer HCC.

UL-kontrast bruges endvidere til udredning af: Fokale nyreprocesser og renalcelle carcinomer, Follow up i onkologien og traumepatienter (lavenergitraumer f.eks. cykelstyr i maven - ofte børn). Disse børn skannes med kontrast.

Endvidere kan kontrast bruges til patienter med nyreinsufficiens, til problematikker i forhold til testis, pancreas, uterus, milt, thymus, og ved mistanke om perisigmoiditis.

Hovedbudskabet var: Giv ofte ul. kontrast, vær altid klar til at give den i den daglige produktion. Løs problemerne med det samme. Det sparer patienterne for angst og systemet for tid med talrige supplerende undersøgelser, der koster penge.

2/ Caroline Evertsen CE) / RH: Billedfusion og ultralyd.

CE fortalte om, hvordan man kan lægge mere end 2 modaliteter sammen f.eks. PET, CT og UL. Dog bruger man nu to sensorer på transduceren. Hun beskrev endvidere, hvordan man kan bruge overlay-funktionen, hvor man i samme billede lægger CT og UL-billederne sammen.

3/ Bjørn Skjoldbye (BS) / Herlev: Image Fusion på onkologiske patienter - nyt om biopsitagning med GPS.

BS fortalte om FIUS = fusioneret Imaging Ul-Skanning. Man skal bruge undersøgelsernes ACC = accessionsnummer til at hente billede fra PACS uden at gå på kompromis med IT sikkerheden. Man kan mærke de enkelte områder f. metastaser med et nummer i to skanningsplaner.

Henrik Torp Madsen (HTM) / Århus Sygehus: UL i onkologien.

RECIST version 1.1 kriterierne omfatter nu ikke ultralyd fra officiel side, da vores ul.skanninger ikke er standardiseret.

HTM mener, at enhver patient med malign sygdom også skal have skannet leveren med kontrast. Han fortalte endvidere om lymfeknuder, at de skal vurderes på den korteste længde, der ikke må overskride 6 mm.

På Århus giver de også indimellem kontrast til pleuranære lungetumorer for at fremstille dem bedre inden biopsi.

Shirine Rygaard (SR) / UL scanning af mammae.

Man skal bruge en lineær transducer (12 – 15 MHz) og man skal skanne radialt fra papillen, som et ur. Cyster med indhold skal punkteres. Ductektasi: Betyder at ductus er >3 mm. Det betyder normalt ikke noget.

Implantater. Skal se glatte ud, hvis de er væskefyldte. Silikoneproteser ligner sne.

Dr. Rizzato (Italien): Avancerede features i mammae skanning (IQ, 3D, Elastografi og Image fusion).

Dr. Rizzato fortalte om automatiske systemer til ultralydsskanning af mammae. Han beskrev endvidere, hvordan CT og MR fusions-skanning indimellem kan løse problemer, der er rejst

ved MR som første undersøgelse. Herudover gav han eksempler på, at elastografi også kan foregå under UL og MR imaging fusion.

Ole Graumann (OG) / Fredericia: Fusion Imaging – Muligheder og perspektiver i nyerne.

CT vejledt, Vand dissektion, CO₂ dissektion, RFA behandling. Mikrobølge ablation. PhD projekt med forsøg på grise og imagefusion under f. eks RFA og mikrobølger. CT før og CT- og UI krontrast efter.
Efterfulgt af autopsi til sidst.

Trine-Lise Lambini (TLL): Sundhedsstyrelsens guidelines for torsio testis.

TLL fortalte om torsio testis. Tilstanden er ekstremt sjældent hvis patienten er >30 år
Ultralydkontrast kan være nyttigt til at stille diagnosen.

Jørgen Thorup (JT) / RH: Retensio testis guidelines.

Jørgen Thorup er børnekirurg på Rigshospitalet. Han fortalte om kryptorkisme, som forekommer i både en unilateralt og en bilateral form. De bilaterale har unormale FSH-værdier. Ved hormonbehandling er der kun 20 % succes for decensus. Kirurgi skal laves efter 6-måneders alderen, men inden barnet fylder 1 år. Det er en fordel at lave UL volumen af testis for at se om testis vokser.

Dr. Kazimierz Kukulski (KK) (Polen): Elastografi og leversyqdomme.

KK gennemgik ultralyd ved leverfibrose. Her skal man anvende en 3-7 Mhz probe. Man skal ikke trykke selv, men vente til hjerteslaget laver leverkompression.

Torben Lorentzen (TL): Erfaringer med leverablation fra Herlev Hospital.

TL anvender Radiofrekvens (RF) -elektroder fra RITA, og forklarede, at ultralydkontrast er en uundværlig del af diagnostik og behandling ved levermetastaser. Man kan ablere metastaser ved RF som er under 5 cm. Ved mikrobølge ablation, skal metastaserne helst være meget små, hvorfor RF på mange måder er mere fordelagtig.

Lars Bolvig (LB): Skal alle i fremtiden bruge UL som klinisk redskab?

Training Recommendations fra EFSUMB er på nettet. Indlægget udløste en livlig diskussion

Herudover var der frie foredrag om bl.a. skader på baglåret hos fodboldspillere (Jesper Petersen), ultralyd i anæstesi, smerteterapi, akut- og intensiv medicin (Thomas Lohse) og lungeudtralyd for anæstesi- og akutlæger (Lars Knudsen).

Af andre emner kan nævnes, at Christian Nolsøe (CN) fortalte om sammenhængen mellem DUDS, EFSUMB og WEFUMB.

Mødet blev evidere krydret med guidet rundvisning på Arbejdermuseet og en middag på Arbejdermuseet's historiske restaurant "Café og Ølhalle".

Venlig hilsen

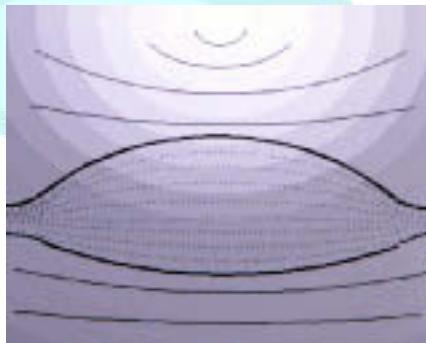
Michael Trier Aagaard, Overlæge
Røntgenafdelingen, Regionshospitalet i Herning

Ny bærbar scanner – M7

mindray

Santax Medico
SANTAX NORDIC GROUP

Dansk Ultralyddiagnostisk Selskabs 14. Kursus i MUSKULOSKELETAL ULTRALYD

Billeddiagnostisk Afdeling, GILDHØJ Privathospital
Billeddiagnostisk Afdeling, KØGE Sygehus

5-7. maj 2010

Sted: Auditoriet, KØGE Sygehus.

Form: 3 dages eksternatkursus med forelæsninger, patient-demonstrationer og praktiske øvelser.

Målgruppe: Radiologer, Ortopædkirurger, Reumatologer og andre interesserende.

Indhold: Basale fysiske principper. Teknik og apparatur. Normal anatomi. Kliniske applikationer herunder: skulder, hofte, knæ, ankel/fod, albue, håndled/hånd, power Doppler, ultralydvejledte interventionelle procedurer (biopsi, drænage, steroid injektioner). Deltagerne skal selv udføre ultralydundersøgelser af bevægeapparatet.

Akkreditering / Kurset anbefales af:

Dansk Radiologisk Selskab (giver 18 CME-point)

Dansk Ortopædkirurgisk Selskab

Dansk Idrætsmedicinsk Selskab

Dansk Reumatologisk Selskab

European Society of Musculoskeletal Radiology (ESSR)

Kurset tildeles 18 CME-point og svarer til **EFSUMB's level 1 kursus** (European Federation for Societies in Ultrasound in Medicine and Biology).

Kursusledere: Michel Court-Payen, Ovl., PhD, Billeddiagnostisk afd. Gildhøj Privathospital
Ole Schifter Rasmussen, Ovl., Røntgenafd. Randers Centralsygehus
Akram Dakhil Delfi, Ovl., Billeddiagnostisk afd. Køge Sygehus

Undervisere: Danske forelæsere med erfaring indenfor muskuloskeletal ultralyd.

Gæsteforelæsere: **Carlo Martinoli, Dept of Radiology R, University of Genoa, Italy**
Philippe Peetrons, Centre Hospitalier Molière, Bruxelles, Belgium.

Kursusafgift: 3.400 kr., som inkluderer frokostbuffet og kaffe. Kursusafgiften for medlemmer af de ovennævnte selskaber, som godkender kurset, samt associerede skandinaviske selskaber, er reduceret til 3.200 kr.

Tilmelding: muskel@duds.dk. Kursussekretær Annette Matthiesen, Billeddiagnostisk afd., Køge Sygehus, senest den **16. april 2010**.

16.-17. april 2010

REUMATOLOGISK ULTRALYDSKANNING

Parker Instituttet, Frederiksberg Hospital

Modul II: til viderekommende

Kursusledelse: Søren Torp-Pedersen, Lene Terslev, Karen Ellegaard

For tilmelding kontakt:

Mette Gad - mette.gad@frh.regionh.dk

1.-2. oktober 2010

REUMATOLOGISK ULTRALYDSKANNING

Parker Instituttet, Frederiksberg Hospital

Modul I: til begyndere

Kursusledelse: Søren Torp-Pedersen, Lene Terslev, Karen Ellegaard

For tilmelding kontakt:

Mette Gad - mette.gad@frh.regionh.dk

19.-20. november 2010

REUMATOLOGISK ULTRALYDSKANNING –

Parker Instituttet, Frederiksberg Hospital

Modul II: til viderekommende

Kursusledelse: Søren Torp-Pedersen, Lene Terslev, Karen Ellegaard

For tilmelding kontakt:

Mette Gad - mette.gad@frh.regionh.dk

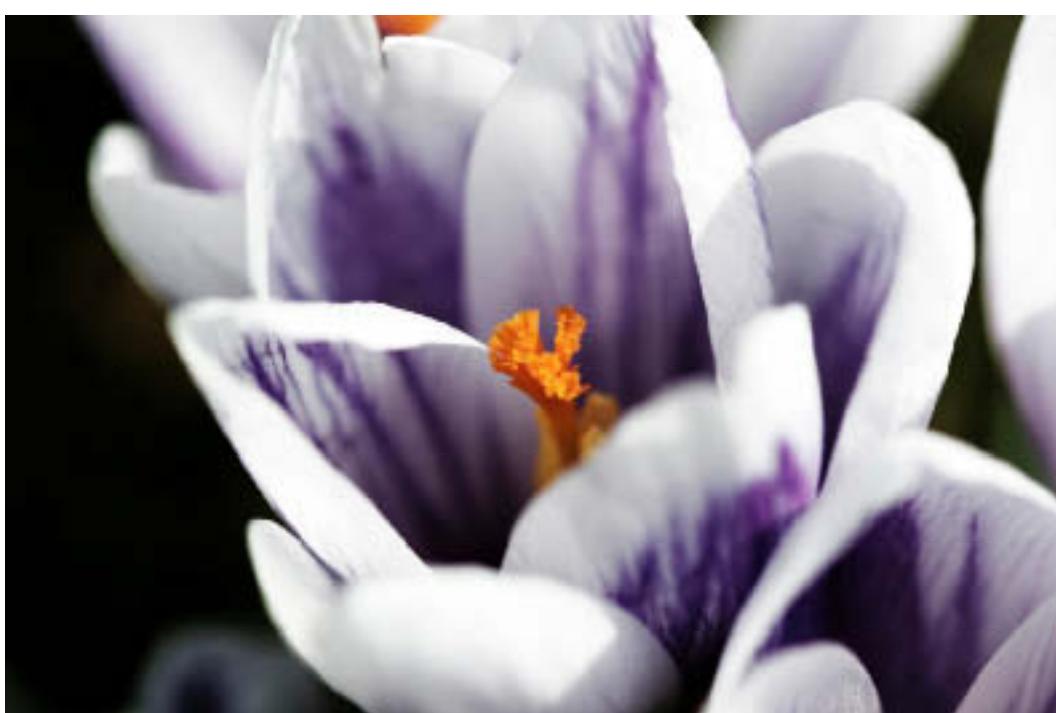

Foto: Peter M. Madsen / www.petermmadsen.dk

GENEREKT OM MEDLEMSBLADET

DUDS medlemsblad udkommer – foreløbig – 2 gange årligt i det omfang der er materiale til det.

Deadline for efterårsudgivelsen af DUDS medlemsblad: 1. september 2010 og bedes overholdt. Indlæg til bladet skal, så vidt som muligt, være redigeret færdig, ellers vil de blive sendt retur. Hvis du er i tvivl om proceduren, har andre spørgsmål eller ønsker at annoncere i bladet, er du meget velkommen til at kontakte undertegnede på redaktor@www.duds.dk

Med venlig hilsen
Mette Marklund
Redaktør

DUDS ØNSKER ALLE SINE MEDLEMMER EN RIGTIG GOD PÅSKE

Foto: Peter M. Madsen / www.petermadsen.dk

Inspired by
experience.

HI VISION Avius

A high performance ultrasound platform inspired by experience

The HI VISION Avius is efficiently and attractively designed to offer you affordable high quality imaging.

Inspired by experience, the HI VISION Avius provides:

- HI VISION Imaging combined with high-speed processing to maximise efficient and accurate diagnoses

- An elegant, clutter-free console for improved workflow
- Premium advanced modalities such as HI-RTE
- A PSS (Patient Scanning Selector) to optimise patient specific parameters
- Compatibility with our diverse range of transducers

